

Sygn. akt IV Ka 720/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Ireneusz Bieniek

Sędziowie: SSO Jadwiga Żmudzka (spr.)

SSO Elżbieta Jabłońska-Malik

Protokolant: Prot. Aneta Woźniczka

przy udziale Marii Zębali Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2015 roku, sprawy

skazanego K. D.

s. P. i G. z domu M.

ur. (...) w K.

o wydanie wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2015r. sygn. akt XI K 93/15/P,

wyrok w zaskarżonej części utrzymuje w mocy i zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. K. (Kancelaria Adwokacka w K.) kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji.

SSO Jadwiga Żmudzka SSO Ireneusz Bieniek SSO Elżbieta Jabłońska-Malik

Sygn. akt IV Ka 720/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 października 2015 roku

K. D. został skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 02.08.2010r. sygn. akt II K 595/10/K za czyn popełniony w dniu 22.02.2010r. kwalifikowany z art. 291§1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, gdzie warunkowo zawieszono karę pozbawienia wolności na okres 3 lat próby, oddano pod dozór kuratora, orzeczono obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego, gdzie postanowieniem tut. Sądu z dnia 18.11.2013r. sygn. II Ko 2929/13/P zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 30.08.2010 r., sygn. akt XI K 606/10/P za czyn popełniony w dniu 15.04.2010r. kwalifikowany z art. 159 kk w zw. z art. 57a§1 kk na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności gdzie warunkowo zawieszono karę pozbawienia wolności na okres 4 (czterech) lat próby, orzeczono nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 2.500 zł, gdzie postanowieniem tut. Sądu z dnia 13.03.2013r. sygn. II Ko 4610/12/P zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności;

Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórze w Krakowie wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r., sygn. akt XI K 93/15/P orzekł w tym przedmiocie następująco:

I. na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. biorąc za podstawę kary jednostkowe pozbawienia wolności z osobna wymierzone wyrokami:

- Sądu Rejonowego dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie z dnia 02.08.2010r. sygn. akt II K 595/10/K

- Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 30.08.2010 r., sygn. akt XI K 606/10/P

orzeka wobec skazanego K. D. karę łączną pozbawienia wolności w rozmiarze 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na zasadzie art. 576 § 1 k.p.k. w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawia do odrębnego wykonania;

III. na zasadzie art. 577 k.p.k. zalicza skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności kary dotychczas odbyte z wyroków podlegających łączeniu;

IV. na zasadzie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o adwokaturze i § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. K. z Kancelarii Adwokackiej w K. ul. (...) kwotę 177,12 zł (sto siedemdziesiąt siedem złotych 12/100) wraz podatkiem Vat tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;

V. na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanego zarzucając niezastosowanie zasady asperacji zbliżonej do zasady absorpcji, w rezultacie wymierzenie kary nadmiernie surowej.

Ponosząc powyższy zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej dwóch lat i dwóch miesięcy pozbawienia wolności

względnie

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Odwoławczy rozważył, co następuje:

Apelacja wniesiona w niniejszej sprawie przez obrońcę skazanego nie zasługiwała na uwzględnienie, a podniesiony w niej zarzut był bezzasadny.

Na wstępie podnieść należy, iż art. 85 k.k. stanowi, że jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, Sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa, przy czym „wzajemne usytuowanie pod względem chronologicznym wyroków skazujących na poszczególne rodzaje kar, np. gdy orzekano za przypisane przestępstwa na przemian "bezwzględne" kary pozbawienia wolności i kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, pozostaje bez znaczenia

dla ustalenia, czy i które z tych przestępstw pozostają w zbiegu realnym” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2009r. sygn. akt I KZP 12/09, OSNKW 2009/10/86).

Zwrot: "zanim zapadł pierwszy wyrok" odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa (uchwała SN z dnia 25 lutego 2005 r. I KZP 36/04). „Oceny zbiegu realnego dokonywać należy z perspektywy postępowania sprawcy - czy kolejnych przestępstw dopuszcza się po wydaniu wobec niego wyroku (kolejnych wyroków), czy przed nim (nimi). Tylko te ostatnie tworzą zbieg realny, pozwalający na orzeczenie kary łącznej” /wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2008r. sygn. akt III KK 82/08, Prok.i Pr.-wkl. 2008/12/5/.

Kontrola instancyjna stwierdza, że Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, iż zachodzą przesłanki określone w art. 85 k.k. do orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności w zakresie skazań jednostkowych orzeczonych w sprawach Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie z dnia 02.08.2010r., sygn. akt II K 595/10/K i Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 30.08.2010 r., sygn. akt XI K 606/10/P.

Kontrola odwoławcza toku procedowania, wyrokowania oraz treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku łącznego stwierdza bowiem, że Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia w zakresie dat popełnienia przestępstw, za które K. D. został prawomocnie skazany oraz dat wyroków skazujących za te przestępstwa, wskazując, iż pierwszym chronologicznie wyrokiem w tym zakresie był wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie z dnia 2 sierpnia 2010 r., sygn. akt II K 595/10/K, na mocy którego K. D. skazany został za przestępstwo z art. 291 § 1 k.k., popełnione w dniu 22 lutego 2010 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat. Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 18.11.2013r., sygn. II Ko 2929/13/P, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności, orzeczonej powołanym wyrokiem. Przed wydaniem tego wyroku K. D. dopuścił się w dniu 15 kwietnia 2010 r. przestępstwa z art. 159 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k., za które skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 30 sierpnia 2010 r., sygn. akt XI K 606/10/P na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat. Prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa – Podgórze w Krakowie z dnia 13.03.2013r., sygn. II Ko 4610/12/P, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności, orzeczonej wskazanym wyrokiem.

Bezspornie Sąd I instancji ma ustawowo zagwarantowaną swobodę w ferowaniu wyroku, w tym kształtowania wymiaru kary. Rolą Sądu Odwoławczego w tym zakresie jest zaś kontrola, czy granice swobodnego uznania sędziowskiego, stanowiącego zasadę sądowego wymiaru kary, nie zostały przekroczone w takim stopniu, iż orzeczenie ocenić należy jako niesprawiedliwe. Ustawa traktuje jednak jako podstawę odwoławczą tylko taki stopień niesprawiedliwości kary, która ma charakter rażąco, a zatem widoczny na pierwszy rzut oka. Sytuacja taka może zachodzić wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie wszystkich dyrektyw wymiaru kary łącznej. Na gruncie art. 438 pkt 4 k.p.k. nie chodzi bowiem o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen zasadniczej natury, nieakceptowalną. Innymi słowy, zarzut rażąco niewspółmierności kary, jako zarzut z kategorii ocen, można zasadnie podnieść, gdy orzeczona kara, jakkolwiek mieści się w granicach ustawowych, to jednak nie uwzględnia w sposób właściwy zasad związanych z wymiarem kary łącznej.

Orzeczona wobec skazanego kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy - przy możliwości wymierzenia kary od 2 lat pozbawienia wolności do 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, spełnia wszelkie cele kary określone w art. 53 k.k., a to zapobiegawcze, wychowawcze i w zakresie prewencji generalnej i za rażąco nadmiernie surową uznana – wbrew wywodom apelującego - być nie może.

Zauważyć należy, iż kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniem. Nie jest to sposób na premię dla sprawcy większej ilości przestępstw. Wymierzając karę łączną, stosuje się zwykle dyrektywy karania, a zwłaszcza słuszności i celowości wyrażone przez związek

przedmiotowo-podmiotowy pomiędzy poszczególnymi przestępstwami. W orzecznictwie trafnie przyjmuje się, że popełnienie więcej niż jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od absorpcji kar, niż za nią przemawiać. Wymierzenie kary na zasadzie absorpcji prowadziłoby do premiowania sprawcy popełniającego nie jedno, a więcej przestępstw, zatem prowadziłoby niejako do praktycznej bezkarności innych zachowań zabronionych. Całkowitą zasadę absorpcji stosować należałoby zatem wyjątkowo, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo też, gdy orzeczone za niektóre czyny kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 20 maja 2008r., sygn. akt II AKa 129/08, Biul. SAKa 2008/3/8).

Kontrola instancyjna stwierdza, iż co prawda przedmiotowe czyny popełnione zostały w bardzo krótkim odstępie czasowym - czyn z art. 291 § 1 k.k. miał miejsce w dniu 22 lutego 2010 r., czyn z art. 159 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. - w dniu 15 kwietnia 2010 r. i w tym samym mieście, co prawidłowo ustalił Sąd Rejonowy, godzą one jednak w różne dobra chronione prawem, co równie trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji. Zachowanie zakwalifikowane z art. 291 § 1 k.k. godziło w legalny obrót rzeczami na rynku, zaś przestępstwo z art. 159 k.k. skierowane było przeciwko dobru prawnemu w postaci życia i zdrowia. Okoliczność ta słusznie, w ocenie Sądu, przemawiała za odstąpieniem od zasady pełnej absorpcji w kierunku asperacji, zbliżonej do kumulacji, gdyż oznaczała niekompletność kryteriów ścisłego związku podmiotowo – przedmiotowego zbiegających się realnie przestępstw. Przeciwno zaś zastosowaniu zasady pełnej kumulacji przemawiał fakt niewielkiego odstępu czasowego pomiędzy poszczególnymi czynami, jak również pozytywna opinia o skazanym z zakładu karnego.

Jak wynika z opinii o skazanym, jego zachowanie w jednostce penitencjarnej jest poprawne. Nie był on karany dyscyplinarnie, a wręcz przeciwnie – nagradzany za zaangażowanie w pracę w miejscu zatrudnienia, a wobec przełożonych przyjmuje prawidłową postawę. Wobec popełnionych przez siebie przestępstw deklaruje krytyczny stosunek. Skazany, odbywając karę pozbawienia wolności, od 10.04.2014r. nieprzerwanie podejmuje nieodpłatne zatrudnienie w Domu Pomocy Społecznej w B., jest dobrym i sumiennym pracownikiem i uzyskuje pozytywne opinie przełożonych. Powyższe samo w sobie nie może jednakże skutkować zmianą orzeczonej wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności. Jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie, zachowanie skazanego w czasie odbywania kar badanych przy wymierzaniu kary łącznej, ma znaczenie dla wymiaru kary łącznej, ale okoliczności tej nie można nadawać decydującego znaczenia (zob. wyroki SA w Krakowie z dnia 22.11.2006r. sygn. II AKa 218/06 oraz z dnia 20.09.2012r. sygn. II AKa 168/12). Już w toku postępowania przed Sądem Rejonowym ujawnione zostały, w oparciu o opinię o skazanym okoliczności, iż skazany w zakładzie karnym zachowuje się poprawnie i przyjmuje prawidłową postawę. Sąd Rejonowy, wydając zaskarżony wyrok, okoliczności te uwzględnił, co wynika z uzasadnienia przedmiotowego wyroku, przydzielając im, przy wymiarze kary łącznej, właściwą rangę i znaczenie.

Podsumowując, stwierdzić należy, iż względy prewencji indywidualnej i generalnej przemawiają przeciwko zastosowaniu wobec skazanego K. D. zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i postulowanej przez skarżącego zasady asperacji zbliżonej do absorpcji.

Reasumując wskazać trzeba, iż Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybień skutkujących wadliwością wyroku. Orzekł o karze łącznej pozbawienia wolności w granicach określonych przepisem art. 86 § 1 k.k., słusznie stosując zasadę asperacji. Orzeczona kara łączna pozbawienia wolności w żadnym razie nie nosi cech rażącej surowości, a jak wykazano powyżej, brak jest jakichkolwiek podstaw do wymierzenia kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, czy zasady asperacji zbliżonej do absorpcji.

Podsumowując, orzeczona przez Sąd Rejonowy kara łączna pozbawienia wolności jest zdatna do osiągnięcia celów zapobiegawczych i wychowawczych w odniesieniu do skazanego, uwzględnia także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, będąc karą celową i sprawiedliwą.

Brak było zatem podstaw, aby uwzględnić apelację obrońcy skazanego i zaskarżony wyrok zmienić albo uchylić, zgodnie z wnioskiem tam zawartym.

W tym stanie rzeczy, Sąd Odwoławczy, na zasadzie art. 437 § 1 k.p.k., art. 624 § 1 k.p.k. wyrok w zaskarżonej części utrzymał w mocy, zwalniając skazanego, z uwagi na jego trudną sytuację materialną i przebywanie w zakładzie karnym, od zwrotu należnych Skarbowi Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze. Nadto Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. K. kwotę 147,60 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym. Kwota ta została ustalona w oparciu o treść § 2 ust. 1-3, § 14 ust. 5 i § 19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – w wysokości 120 zł wraz z należnym podatkiem VAT.

SSO Ireneusz Bieniek SSO Jadwiga Żmudzka SSO Elżbieta Jabłońska - Malik